

Dnro TRE: 586 /00.01.01/2014

111 § Tampereen kaupungin lausunto koskien kuntarakennelain muuttamista

Valmistelija/lisätiedot: strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Kh 17.3.2014

Strategiajohtaja Reija Linnamaa:

"Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Kuntarakenneuudistusta ohjaava kuntarakennelaki tuli voimaan 1.7.2013. Lakiin lisättiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityisperusteista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettiin kuntien yhtymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä.

Hallituksen syksyllä 2013 päättämän rakennepoliittisen ohjelman mukaan aluekehityksen kannalta keskeisten kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyden, alueen elinvoimaisuuden kehittämisen ja palvelujen tehokkaan järjestämisen turvaamiseksi valmistellaan kuntarakennelain täydennys. Tällä lisätään perustuslain asettamien reunaehtojen mukaisesti kuntien yhdistymistä koskevaa valtioneuvoston toimivaltaa kuntarakennelain 4 d§:n 3 momentissa tarkoitettulla yhtenäisellä työssäkäynti- tai yhdyskuntarakennealueella. Valtioneuvoston toimivallan lisääminen rajoitetaan selkeillä reunaehdoilla ja alueen asukkaiden enemmistön tahtotilaan sitomisella. Toimivallan käyttö rajoitettaiisiin tilanteisiin, joissa kuntarakennelain tavoitteet eivät ole toteutettavissa vapaaehtoisesti.

Valtiovarainministeriö voi arvioida kaupunkiseutujen tilannetta kerran kunnallisvaalikaudessa. Ensimmäinen arviointi tehdään vuonna 2015. Mikäli kunta täyttää neljä viidestä kaupunkiseutuperusteesta tai luonnoksen mukainen keskustaajamaperuste täyttyy, valtiovarainministeriö voisi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen. Siinä olisi tarkasteltava erityisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen toimivuutta ja kehittymistä alueella sekä taloudellista eriytymistä. Selvittäjän liitosesitys tulee käsitellä kuntien valtuustoissa. Mikäli kunnat eivät hyväksy esitystä, valtioneuvosto voi päättää kansanäänestysten järjestämisestä selvittäjän ehdottamalla ja kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella.

Kansanäänestysalueen enemmistön kannatus antaa valtioneuvostolle toimivallan päättää asiasta. Päätös edellyttää kuntajaon muuttamisen yleisten edellytyksien täyttymistä sekä sitä, että muutokselle olisi alueen maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen tai kuntien taloudelliseen eriytymiseen liittyviä painavia perusteita.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 17.1.2014 lausuntoja luonnoksesta kuntarakennelain muuttamiseksi. Erityisesti on pyydetty lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- Kaupunkiseutuperusteista
- Menettelystä
- Valtioneuvoston päätösvalan rajoista
- Vaikutusarvioinnista.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 31.3.2014 mennessä.

Tampereen kaupungin lausuntoluonnoksessa todetaan, että lakimuutos todennäköisesti edistäisi kaupunkiseutujen omaehtoisten ratkaisujen syntymistä. Tampereen kaupunkiseudulla ensisijainen vaihtoehto olisi kuitenkin ratkaisun löytäminen seudun hallintorakenteeksi kuntien yhteistyönä.”

Päätösehdotus. Konsernijohtaja Yli-Rajala:

Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä liitteenä olevan lausuntoluonnoksen koskien kuntarakennelain muuttamista.

Asian käsittelyn kuluessa Timo Hanhilahti teki seuraavan muutosesityksen:

”Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen syksyllä 2013 päättämän rakennepoliittisen ohjelman mukaan aluekehityksen kannalta keskeisten kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyden, alueen elinvoimaisuuden kehittämisen ja palvelujen tehokkaan järjestämisen turvaamiseksi valmistellaan kuntarakennelain täydennys. Tällä lisätään perustuslain asettamien reunaehtojen mukaisesti kuntien yhdistymistä koskevaa valtioneuvoston toimivaltaa kuntarakennelain 4 d§:n 3 momentissa tarkoitetulla yhtenäisellä työssäkäynti- tai yhdyskuntarakennelueella. Valtioneuvoston toimivallan lisääminen rajoitetaan selkeillä reunaehdoilla ja alueen asukkaiden enemmistön tahtotilaan sitomisella. Toimivallan käyttö rajoitettaisiin tilanteisiin, joissa kuntarakennelain tavoitteet eivät ole toteutettavissa vapaaehtoisesti.

Valtiovarainministeriö voi arvioida kaupunkiseutujen tilannetta kerran kunnallisvaalikaudessa. Ensimmäinen arviointi tehdään vuonna 2015. Mikäli kunta täyttää neljä viidestä kaupunkiseutuperusteesta tai luonnoksen mukainen keskustaajamaperuste täyttyy, valtiovarainministeriö voisi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen. Siinä olisi tarkasteltava erityisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen toimivuutta ja kehittymistä alueella sekä taloudellista eriytymistä. Selvittäjän liitosesitys tulee käsitellä kuntien valtuustoissa. Mikäli kunnat eivät hyväksy esitystä, valtioneuvosto voi päättää kansanäänestysjärjestämisestä selvittäjän ehdottamalla ja kaupunkiseutuperusteet täyttävällä alueella.

Kansanäänestysalueen enemmistön kannatus antaa valtioneuvostolle toimivallan päättää asiasta. Päätös edellyttää kuntajaon muuttamisen yleisten edellytysten täyttymistä sekä sitä, että muutokselle olisi alueen maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen tai kuntien taloudelliseen eriytymiseen liittyviä painavia perusteita.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 17.1.2014 lausuntoja luonnoksesta kuntarakennelain muuttamiseksi. Erityisesti on pyydetty lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- Kaupunkiseutuperusteista
- Menettelystä
- Valtioneuvoston päätösvallan rajoista
- Vaikutusarvioinnista.

Ministeriö voi määrätä toimitettavaksi erityisen kuntajakoselvityksen, jossa kunta täyttää neljä 16 b§:n kaupunkiseutuperusteista. Perusteet koskevat työpaikkaomavaraisuutta, työssäkäyntiä, kunnan ja keskuskunnan taajamarakenteen yhteen kytkeytymistä, yhteistä asuntomarkkina-aluetta ja alueen kuntien taloudellista eriytymistä. Lisäksi ministeriö voi käynnistää kuntaja-

koselvityksen, jossa kuntien taajamarakenne vaikuttaa olennaisesti yhdyskuntarakenteen toimivuuteen (keskustaajamaperuste). Yhtenäisen alueen lisäksi selvitys voi koskea muita kuntia, jos yhtenäiselle alueelle kuuluvat kunnat antavat siihen suostumuksessa tai kunnan kuulumisen selvitykseen on muutoin välttämätöntä ja kunta on antanut suostumuksensa.

Lakiesityksen mukaan kuntajakoselvittäjän on tehtävä mukana olevien kuntien valtuustoille ehdotus kuntien yhdistymisestä sekä kuntien yhdistymissopimuksista. Ehdotus voi koskea perusteet täyttävän kunnan yhdistymistä erityiseen kuntajakoselvitykseen kuuluvaan kuntaan tai perusteet täyttävän kunnan alueen jakamista erityiseen kuntajakoselvitykseen kuuluvan kahden tai useamman kunnan kesken. Ehdotus voi koskea kunnanosan siirtämistä toiseen kuntaan.

Tampereen kaupunki katsoo, että lakiesityksen yleisperusteluissa on varsin osuvasti kuvattu suurten kaupunkiseutujen tilannetta ja tarvetta maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteiselle suunnittelulle sekä taloudellisen eriytymiskehityksen estämiselle. Lakiesityksen perustelut tuovat selkeästi esiin suurten kaupunkiseutujen kehittämisen haasteet. Samalla Tampereen kaupunki huomauttaa, että yhtenäisen kuntarakenteen ohella maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua voidaan toteuttaa itsenäisten kuntien yhteistyöllä.

Tampereen kaupunki katsoo, että kuntarakenteen kehittäminen tulee tapahtua vapaaehtoisuuden pohjalta eikä valtioneuvoston pakoteuhan esittämiseen ole tarvetta.

Tampereen kaupunkiseudulla on toteutettu reilun vuoden aikana omaehtoinen Elinvoimainen Tampereen kaupunkiseutu selvitys, jossa on tarkasteltu erilaisia vaihtoehtoja Tampereen kaupunkiseudun hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kehittämiseksi. Selvityksellä on vastattu myös nykyisen kuntarakennelain edellyttämään selvitysveloitteeseen. Kaupunkiseudun kunnat ottavat kantaa selvitysmies Rauno Saaren esitykseen ja jatkotyöhön valtuustoissaan 14.4.2014. Nyt esillä oleva kuntarakennelain muutosesitys voi vaikeuttaa kaupunkiseutujen omaehtoisten ratkaisujen syntymistä. Tampereen kaupunkiseudulla ensisijainen vaihtoehto on ratkaisun löytäminen seudun hallintorakenteeksi kuntien yhteistyönä.”

Tiina Elovaara kannatti Hanhilahden muutosesitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli Hanhilahden muutosesityksen saamaa kannatusta ja totesi, ettei sitä oltu hyväksytty yksimielisesti, joten siitä oli äänestettävä.

Suoritetussa kädennostoäänestyksessä esittelijän pohjaehdotuksen puolesta eli JAA äänestivät Sirkkaliisa Virtanen, Ilpo Sirniö, Anneli Kivistö, Atanas Aleksovski, Irene Roivainen, Aleks Jäntti, Ilkka Sasi, Elina Sirén ja Anna-Kaisa Ikonen. Hanhilahden muutosesityksen puolesta eli EI äänestivät Tiina Elovaara ja Timo Hanhilahti.

Puheenjohtaja totesi esittelijän pohjaehdotuksen voittaneen äänin 9-2.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ilmoitus valtiovarainministeriö@vm.fi; Linnamaa Reija/talli, Salkoaho Tuukka/talli

Lisätietoja päätöksestä kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Liitteet Tampereen kaupungin lausuntoluonnos koskien kuntarakennelain muuttamis-
ta
Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 17.1.2014
Lakiluonnos perusteluineen
Esittelymateriaali, kuntarakennelain muutos

Otteen oikeaksi todistaa

Elina Nikkilä
päättövalmistelusihteeri

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin Internet-sivun
<http://ktweb.tampere.fi/ktweb/> kautta.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimusohjeet

Kaupunginhallituksen päätöksiin, pykälät _____, tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §), pykälät 109–114, 117–120

- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §), pykälät _____.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan Tampereen kaupunginhallitukselta, osoite: Tampereen kaupunki, Kirjaamo, Puutarhakatu 6, PL 487, 33101 Tampere.

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella,

<http://www.tampere.fi/asiointi>

tai sähköpostilla: kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Tiedoksisaantiin sovelletaan, mitä valitusosoituksen kohdalla sanotaan.

Valitusosoitus

Kaupunginhallituksen päätöksiin, pykälät 115–116, saa muutosta hakea se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, kun se ei ole muuttunut kaupunginhallituksessa, saa muutosta kuitenkin hakea vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §), pykälät _____

- virka- tai työsopimuksen tulkintaa (KvesL 26 §), pykälät _____

- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §), pykälät _____

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälät _____, koskien liikennelupaa saa muutosta hakea luvan hakija ja luvan haltija, jonka oikeuteen päätös voi vaikuttaa. Uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. (L luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 25 §).

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälä _____, osalta saa ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myös myyjä hakea muutosta valittamalla (EtuostoL 22 §).

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälä _____, osalta saa muutosta hakea jokainen sillä perusteella, että päätös loukkaa hänen oikeuttaan.

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälät _____ koskien viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisia päätöksiä, saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (JulkisuusL 33§).

Valitusviranomainen

Muutosta haetaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta, osoite:
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna.
Faksi: 029 56 42269, sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Pöytäkirja on ollut nähtävillä 25.3.2014.

Päätös on annettu postin kuljetettavaksi _____.

Päätös on lähetetty sähköpostilla 18.3.2014.

Asianosainen on vastaanottanut pöytäkirjanotteen _____.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirja

Valituskirjassa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, josta valitusaika alkaa.

Omalla vastuulla valituskirjan voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

"Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävästä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 90 euroa".